GAZETA KRAKOWSKA

Nro 27.

Z KRAKOWA DNIA 4 KWIETNIA 1819. ROKU W NIEDZIELĘ

Z Warszawy d. 27 Marca.

Naczelnik Celno Handlowych Rossyyskich w Królestwie Polskiem interessów, Jenerał-Major Lang, podaie do wiadomości handluiącym, iż według zdania Rady Państwa Imperium, przez Jego Cesarsko Królewską Mość stwierdzonego, rubel srebrny Rossyyski, będzie przyymowany w teraźnieyszym 1819 roku, na Rossyyskich Celnych Komorach i Zastawach, przy oddaniu w cło, za rubli trzy kopiiek 60 assygnacyiami bankowemi. — Datum w Warzawie dnia $\frac{11}{23}$ Marca 1819 r.

Jenerał-Major *Lang.*

INSTRUKCYIA

wydana przez Kommissyią Rządową Sprawiedliwości dla Konserwatorów Woiewódzkich, w celu wykonania podług iednostaynych wzorów Artykułów 140. 141. 142. 143. i 144 Prawa Seymowego o hypotekach.

Kodex Cywilny obowiązuie przedaiącego maiątek nieruchomy, w szacunku zupełnie niezaspokoionego, i chcącego zabezpieczyć sobie pierwszeństwo hypoteki względem resztuiącego szacunku, aby Kontrakt przedaży podawał do Xiąg hypotecznych, ale nie obowiązuie nabywcę maiątku nieruchomego do obiawienia swego tytułu nabycia w tychże Xięgach.

Kodex Cywilny upoważnia tak zwane tayne hypoteki, które choćby do Xiąg hypotecznych wpisanemi nie były, obciążaią iednak maiątek nieruchomy. — Nie można zatem z Xiąg hypotecznych, podług przepisów Kodexu prowadzonych żadney pewney wyczytać wiadomości, kto iest właścicielem maiątku nieruchomego, zwłaszcza gdy szacunek przez kupuiącego całkiem zapłaconym został; i iakiemi wierzytelnościami obciążonym iest tenże maiątek.

Prawo o ustaleniu własności dóbr nieruchomych, o przywileiach i hypotekach, na Seymie 1818 r. uchwalone, zamyka w sobie pomiędzy innemi celami i ten, aby Xięgi hypoteczne były zupełnym zbiorem wszelkich aktów tyczących się nietylko własności dóbr nieruchomych, ale i stanu ich obciążenia.

Nim te akta w różnych epokach i pod powagą różnych praw i w różnych ięzykach sporządzone, z upłynieniem terminu prekluzyynego, dla każdego Woiewodztwa wyznaczonego, odnowionemi i w iedne Xięgi kraiowe połączonemi będą, chciało mieć Prawo Seymowe, aby przed nadeyściem ieszcze tey chwili, wiadomość o nich z Xiąg hypotecznych, iakie dochowanemi zostały z Epoki różnych Rządów, cząstkowo czerpaną była; a w czem też Xięgi niedokładną wiadomość obeymuią, aby takowa przez dodatkowe składanie Aktów, uzupełnioną została, ile to się stać może przed upłynieniem terminu prekluzyynego.

Ku osiągnieniu tego celu zmierzaią przepisy Artykułów 140. 141. 142. 143. i 144.

wspomnionego Prawa Seymowego. Chcąc, aby te wykonywanemi były podług iednostayných wzorów, Kommissyia Rządowa Sprawiedliwości następuiąca dla Konserwatorów hypoteki wydaie Instrukcyią, mieszcząc w niey oraz niektóre obiaśnienia, które służyć maią dla Konserwatorów, aby ci oświeconemi byli o istotney dążności dopiero wspomnionych Artykułów Prawa, bynaymniey nienaruszaiąc nie podległego w zastosowaniu Prawa do przypadków zdania, Magistratur Sądowych

Artykuł 1.

1 *Przepisy ściągaiące się do wykonania Artykułu 140 Prawa Seymowego następuiącey treści.*

,, W częściach kraiu ulegaiących porządkowi hypotek Pruskich, wszelkie czynności poprzedzaiące zaprowadzenie Praw Konstytucyynych Xięztwa Warszawskiego, które podane zostały do rejestratury hypoteczney, maią pierwszeństwo od daty owczasowego podania. Każda strona, interessowana, któraby nie była zapewnioną, iż czynność do rejestratury podana, wciągniętą została do Xiąg hypotecznych, obowiązaną iest oświecić się w Biórze Konserwatora hypotek o skutku podania, i żądać, albo uskutecznienia wpisu podług przepisanego porządku, albo oddania i na powrót dokumentu, na którym prócz zapisaney prezentaty i numeru dawnego dziennika, Konserwator położy numer swego Rejestru literami i podpisze się. Rejestr takowych zawartych przed Epoką Praw Konstytucyynych Xięztwa Warszawskiego a nie wpisanych czynności, powinien bydź okazany przez Konserwatora każdemu, maiącemu potrzebę oświecenia się o stanie hypotek, poprzedzaiących rzeczoną epokę.,,

Powszechna rewizyia Archiwów hypotecznych, która poprzedziła epokę Seymową, miała szczególniey ten cel, aby przygotować wiadomość o wszelkich w Artykule 140 wymienionych, a do Xiąg hypotecznych ieszcze nie wniesionych czynnościach. Łatwo więc Konserwatorowie utworzyć mogą Rejestr nakazany Artykułem 140. Rejestr ten napisany na papierze niestęplowym, którego stronnice zaznaczonemi bydź powinny przez Prezesa Trybunału, lub osobę przez niego wyznaczoną składać się ma z następuiących rubryk:

a. Prezentata Aktu,
b Numer dawnego dziennika,
c Numer nowego Rejestru,
d Treść Aktu,
e. Nieruchomość, którey się Akt dotycze,
f. Powiat, w którym iest położona,
g. Uwagi.

Przy końcu Rejestru sporządzony będzie Summaryusz porządkiem alfabetycznym, podług nazwiska dóbr wieyskich, i po miastach podług nazwiska ulic, w których znowu rozróżnić należy liczby domów.

Jeżeli strony interessowane żądać będą wpisania do Xięgi hypoteczney tych dawniey podanych Aktów, w tym względzie zachować należy postępowanie przepisane w Instrukcyi hypoteczney z dnia 21 Września 1809 r.

Jeżeli żądać będą zwrotu Aktu, Konserwator postąpi sobie podług przepisów Artykułu 140 i nic więcey żądać nie będzie za wpisanie do nowego Rejestru, i wydane zaświadczenie względem numeru, pod którym ten Akt w nowym Rejestrze wpisanym został, nad złotych Polskich dwa.

Jeżeliby strony nie żądały, ani wpisania do Xiąg, ani zwrotu podanych do hypoteki Aktów wtedy te zostawać będą w depozycie u Konserwatora. Również zostawać będą w depozycie Akta, których orygínały są w Aktach hypotecznych, a które się dotyczą kilku stron; tych tylko kopie wydawać będzie Konserwator stronie interessowaney. Obligi oryginalne tylko wierzycielowi wydanemi bydź mogą.

Artykuł 2

Przepisy ściągaiące się do wykonania Artykułu 141 Prawa Seymowego następuiącey treści.

,, Przepisy poprzedzaiącego Artykułu stosuią się oraz do czynności pochodzących z Epoki zaprowadzenia Praw Konstytucyynych Xięztwa Warszawskiego, skoro podanemi były do Bióra Konserwatora przed uregulowaniem Xiąg temże prawem nakazanych, o ileby się iuż nie znaydowały w tychże Xięgach,,

Oprócz Rejestru w poprzedzaiącym Artykule wspomnionego, sporządzonym

będzie tym samym sposobem drugi Rejestr dla zebrania niewniesionych ieszcze do Xięgi hypoteczney czynności, o których wspomina Artykuł 141. §

Jeżeli strony żądać będą zwrotu Dokomentu, lub wcale się nie zgłoszą, postąpi sobie Konserwator, iak iest wyżey przepisano. Jeżeli zaś strony żądać będą wpisu, zachowąć należy postępowanie Kodexem Cywilnym, teraz obowiązuiącym przepisane, i wciągnąć też wpisy do Xiąg w myśl Kodexu Cywilnego założonych. Aby iednak z takowego wpisu choć poźniey u kutecznionego, okazywało się właściwie pierwszeństwo strony podaiące notę do Konserwatora podług przepisu arkułu 2148 Kodexu Cywilnego, wyrażą w niey prezentatę Aktu, numer dawnego dziennika i numer nowego Rejestru.

Artykuł 3.

Przepisy ściągaiące się do wykonania Artykułu 142 Prawa Seymowego tey treści:

„ Wszelkie Tytuły do własności dóbr nieruchomych, pochodzące z Epoki Praw Konstytucyynych Xięstwa Warszawskiego lub z Epoki Rządu Austryiacko-Galicyyskiego, powinny bydź wniesionemi do Xiąg Konserwatora hypotek z upłynieniem nayd aie roku iednego od dnia ogłoszenia niniey szego Prawa. Po upłynieniu tego czasu, ten tylko będzie mocen zarządzać własnością dóbr nieruchomych, i przeciw takiemu tylko uczynione bydź mogą w pisy hypoteczne, którego Xięga Konserwatora iako właściciela wymien. „

Artykuł ten iest dalszym ciągiem poprzedzaiących, i do tego wspólnego dąży z niemi celu, aby uzupełnić Akta hypoteczne, z różnych Epok Rządu dochowane. Właściwie zaś ściąga się do uzupełnienia wiadomości o Aktach w zględem nabycia dóbr nieruchomych, pod powagą Praw Austryiacko-Galicyyskiego i Xięstwa Warz: zawartych. Nie iest tu mowa o zupełnem odnowieniu wszystkich takowych Aktów, i połączeniu ich w nowe Xięgi, bo iedno i drugie rozpocznie się dopiero z nadeyściem terminu prekluzyynego, ale o podaniu do Xiąg hypotecznych Aktów, które pochodzą z Epoki tych Praw, a o których ani Xięgi lub Rejestra bądź za Rządu Austryiacko Galicyyskiego bądź pod powagą Praw Xięztwa Warszawskiego utrzymywane, żadney ieszcze nie zawieraią wiadomości. Dopiero po podaniu tych Tytułów mocnemi będą, takowi do Xiąg dotąd ieszcze niewpisani nabywcy zarządzać własnością dóbr przez siebie nabytych.

Że zaś tak podług przepisów Kodexu w artykule 1582 zawartych, iako też podług przepisów Ustawy Cywilney dla Galicyi Zachodniey, kontrakt z podpisem prywatnym o kupno dóbr nieruchomych zawarty, iest ważnym, przeto Konserwatorowie odmówić nie mogą przyięcia takowych prywatnych kontraktów do hypoteki.

Artykuł 4.

Przepisy ściągaiące się do wykonania Artykułu 143 Prawa Seymowego tey treści:

„ Od dnia ogłoszenia ninieyszego Prawa, aż do zaprowadzenia nowego porządku hypotecznego, wszelkie czynności między żyiącemi o własność dóbr nieruchomych zawierane bydź powinny w formie urzędowey, a dopoki nie zostały podane do Biora Konserwatora i wciągnięte do Rejestrów, uważane są iako stosuiące się do osób tylko, nie stanowiące Prawa rzeczowego „

Przepisy artykułu tego, tyle się tylko dotyczą Konserwatorów, iż żadnych kontraktów o własność dóbr nieruchomych z podpisem prywatnym, od dnia ogłoszenia Prawa Seymowego zawieranych, do hypoteki przyymować nie mogą.

Artykuł 5.

Przepisy ściągaiące się do wykonania Artykułu 144 Prawa Seymowego tey treści:

„ Wszelkie tayne czyli prawne hypoteki pochodzące z Epoki zaprowadzania Praw Konstytucyinych Xięstwa Warszawskiego, aż do dnia ogłoszenia niniey szego Prawa, powinny bydź wpisane do Rejestrów hypotecnych w przeciągu naydaley roku iednego bez obowiązku opłaty stępla, a od dnia ogłoszenia niniey szego Prawa, nie będą miały mieysca hypoteki, iak tylko z obowiązkiem wpisania ich do Xiąg. „

Ponieważ Prawo stanowi, w iakim sposobie hypoteki prawne do Xiąg wpisanemi bydź powinny, a przepis powyższego Artykułu zawiera istotnie tylko obo

wiązki dla tych, których się hypoteka prawna dotycze; przeto nie potrzebuią Konserwatorowie w tym względzie żadney Instrukcyi, dosyć im będzie wiedzieć, iż stosowne w tym względzie wyszły polecenia do Prokuratorów i Sądów Pokoiu.

Artykuł 6.

Przepisy względem wydawania wykazu hypotecznego w częściach kraiu, które zostawały pod porządkiem hypotek Pruskich.

Konserwatorowie wydaiąc wykaz całego stanu hypotecznego powinien go podzielić na cztery części:

I. Wykaz stanu hypotecznego aż do ustania Rządu Pruskiego.

II. Wykaz stanu hypotecznego od ustania Rządu Pruskiego, aż do 1 Maia 1808 i w tym to wykazie, co się tycze dokumentów ieszcze do hypoteki nie wciągnionych, powinni umieścić wyciąg z Rejestru podług artykułu 140 Prawa Seymowego przez nich sporządzić się mianego, lub zaświadczyć, iż z Epoki tey niemasz żadnych dokumentów podanych do hypoteki.

III. Wykaz stanu hypotecznego od 1 Maia 1808 aż do założenia nowych Xiąg w myśl Kodexu Cywilnego i Instrukcyi hypoteczney z dnia 21 Września 1809. W tym wykazie, co do dokumentów nie wciągnionych do hypoteki, postąpią sobie, iak iest pod liczbą drugą przepisane.

IV. Wykaz stanu hypotecznego od założenia nowych Xiąg w myśl Kodexu Cywilnego, aż do daty wydanego wykazu.

Artykuł 7.

Przepis w tym samym przedmiocie względem części kraiu, które zostawały dawniey pod Prawem Austryiacko-Galicyyskiem, Galicyią nową zwanych.

Wykaz hypoteczney dóbr dawniey w tak zwaney Nowey Galicyi położonych, gdy ma bydź, ile możność tego dozwala, zbliżonym do zupełności, zamykać w sobie powinien trzy epoki.

I. Wykaz stanu hypotecznego z dawnych Aktów Polskich.

Tu wyrazić należy z iakiego rodzaiu Aktów Polskich iest czerpany np. debitorum, od którego roku się poczyna, i z którym się kończy.

II. Wykaz stanu hypotecznego z Aktów za Rządu Austryiacko-Galicyyskiego utrzymywanych, aż do wprowadzenia hypoteki nowey w myśl Kodexu Cywilnego.

III. Wykaz stanu hypotecznego z nowych Xiąg w myśl Kodexu Cywilnego utrzymywanych, aż do daty wydanego wykazu.

Artykuł 8.

Przepis w tym samym przedmiocie względem części kraiu, które zostawały dawniey pod Prawem Austryiacko-Galicyyskiem, Galicyią Starą zwanych.

Wykaz hypoteczny dóbr dawniey w tak zwaney Starey Galicyi położonych, zamykać w sobie będzie dwie epoki.

I. Wykaz stanu hypotecznego z Tabuli, która we Lwowie utrzymywaną była.

II. Wykaz stanu hypotecznego z nowych Xiąg w myśl Kodexu Cywilnego utrzymywanych.

Instrukcyia ninieysza ma bydź przesłana do wszystkich Sądów Cywilnych, dla wiadomości i udzielenia iey Konserwatorom; ma bydź oraz ogłoszoną przez Gazety Warszawskie i Dzienniki wszystkich Województw.

Działo się na posiedzeniu Kommissyi Rządowey Sprawiedliwości dnia 20 Marca 1819 r.

Minister Prezyduiący
W. Sobolewski
Sekretarz Jeneralny
J. Hankiewicz.

Z Paryża d. 17 Marca.

Rozporządzeniem Królewskim Margr. Maison dotychczasowy Gubernator 8 dywizyi mianowany iest gubernatorem pierwszey Paryzkiey, a na iego mieysce 8mey Xże Aumont.

Nowo mianowani Parowie zostali iak nayuprzeymiey od Króla i iego Rodziny przyiętemi. Znayduie się pomiędzy niemi 6 Marszałków za Bonapartego, 22 członków izby Parów w 1815 r. 9 byłych Ministrów, 15 Jenerałów poruczników i 3 Szam

belanów za Bonapartego. — Pisma tuteysze nie mogą dosyć wychwalić rozporządzenia Królewskiego, przez które nadspodziewanie zapewnił sobie większość w izbie Parów. Marszałek Davoust, który był nieszczęściem dla okolic, których był gubernatorem, uważany iest iako główna podpora Króla, gdyż gotowy iest poświęcić dla Króla życie, iak niegdy w nieszczęśliwych czasach dla Napoleona. Nikt nie był mniey bacznym na zebranie maiątku iak Davoust. — Biegaią tu także imiona 55 Parów stanowiących mnieyszość przy głosowaniu na wniosek P. Barthelemy.

Przybyły tu Ambassador Perski odwiedził d. 12 b. m. Ministra spraw zagranicznych, a w tych dniach mieć będzie audyencyią u Króla.

Sądzą tu powszechnie, iż przy obiorach nowey piątey części do izby Deputowanych, co za kilka miesięcy nastąpi, Jenerałowie Excelman, Gerard, Lamarque, Allix, i t. d. obranemi zostaną. — Proponowano Królowi przywołanie do kraiu wszystkich wygnańców, iako środek zdolny do poiednania umysłów w teraźnieyszych czasach. Lecz Król nie chciał przystać na ten ogólny środek, ale postanowił zwolna poiednemu ich przywoływać. Jakoż zapewniaią, iż przywołanemi teraz zostali PP. Felix Lepelletier, Garreau, Arnault, Boulay de la Meurthe, Harel i Pomereuil, a Carnot i Thibaut w krótce bydź maią.

P. Chateaubriand odstąpił redakcyi dziennika *le Conservateur* i obiął ią P. Fiévée. Pierwszy przyrzekł iednak dostarczać do niego niekiedy artykułów, i nie sądzą, aby przez dostąpienie urzędu znalazł do tego przeszkodę. Cała Francyia iest zgodną, aby dwów ludzi nie dopuszczać do publicznych urzędów: Xcia Talleyrand i P. Chateaubriand. Nikt im nie dowierza, nikt nie iest im przychylny, nikt nie obiecuie sobie od nich nic dobrego.

Deputacyi od miasta Bordeaux, która złożyła Królowi życzenie z powodu rocznicy przybycia Xcia Angouleme do tego miasta w r. 1814, odpowiedział Król: „Nigdy d. 12 Marca 1814 nie wyydzie z mey pamięci. Chcę go nawet uświęcić nadaniem iednemu z Xiążąt Rodziny moiey nazwiska Hr. Bordeaux." (Spodziewanemu synowi Xiężny Berry.)

Umarł tu sławny Botanik La Peyrouse, autor Flory Pireneyskiey.

Monitor użala się na niegrzeczność młodych Paryżanów, którzy na Publicznych przechadzkach zaczepiaią i nieprzystoynemi mowami obrażaią poważne kobiety, co sprzeciwia się wszelkiey obyczayności i zwyczaiowi we Francyi.

Izba Deputowanych miała d. 15 tayne posiedzenie. Prezes udzielił iey postanowienie izby Parów względem zmiany ustawy o obiorach, które oddano pod roztrząśnienie kommissyi złożoney z PP. Bedoch, de la Boulai, Bellart, Jenerała Grenier, Doria, Manuel, Corbiere, Beugnot i Royer - Collard. Potem trudniła się izba ustawą znoszącą prawo przypadkowego spadku, która większością 128 przeciw 68 głosów przyiętą została.

D. 16 Minister skarbowy złożył tey izbie budżet na r. 1819. W mowie swoiey wymawiał się, iż okoliczności zniewalaią go do połączenia żądań z sposobami ich uiszczenia. Na przyznane długi żądał zamiast 189 mill. iak w roku zeszłym, 238 mill. (Na te słowa wielkie porusze-

nie w izbie nastąpiło.) Dodał, iż to pomnożenie iest wielkie, ale też ostatnie. Zadał daley na listę cywilną 34 mill. dla ministeryium spraw zagranicznych 8 mill. dla sprawiedliwości 17,460,000, dla spraw wewnętrznych 102,700,000, dla woiennego 192,750,000, dla morskiego 45,200,000, a dla skarbowego 257 mill. ogółem 889 mill. 210,000 fr. Po wyłuszczeniu powodów złożył izbie dwa Królewskie proiekta do ustawy. Pierwszy tycze się powyższych podań, a drugi pomnożenia pensyy woyskowych, które dotąd 51 1/2 mill. wynosiły, o 1/2 mill. fr. Izba nakazała wydrukowanie tych wniosków i zgłębienie ich przez kommissyią.

Rząd miał iak wiadomo zamysł rozwiązać izbę Deputowanych, ażeby przez to samo zniszczyć wniosek Margr. Barthelemy; ale że nie doszedłby był budżet i inne potrzebne ustawy, odstąpił zatem od niego. Król ma bydź bardzo niekontent z postępowania Parów stronę ultraroialistów utrzymuiących, miał to dać poznać deputacyi, która przyniesła mu ustawę do zatwierdzenia. —— Wniosek Hr. Castellane względem uchylenia ustawy z 9 Listopada 1815 przeciw buntowniczem mowom i krzykom, znayduie powszechną pochwałę, tak, iż Ministrowie, iak zapewniaią, postanowili nie odwłoczyć dłużey wniesienia proiektów do ustawy względem wolności druku i oney nadużywania, przez co powyższa ustawa uchyloną zostanie.

Prywatny list (z Paryża) wyraża: Położenie nasze iest nader krytyczne i daleko niebezpiecznieysze niżeli w Grudniu r. z. Boże zachoway nas od nieszczęścia, które przy okropnem roziątrzeniu partyy łatwo nastąpić może. Do politycznego niebezpieczeństwa przydać ieszcze potrzeba wielkie klęski, których nasz handel doznał. Z portów nadchodzą naysmutnieysze doniesienia. Hawr naywięcey ucierpiał; bankructwa następuią iedno za drugiem. Przy nizkich cenach towarów, które ieszcze codziennie spadaią, a osobliwie osadnicze, w których naywięcey w portach zwłaszcza w Hawrze się przysposobiono, niepodobna, aby kupcy rychło podźwignąć się mogli. I tu w Paryżu wszystkie czynności handlowe ustały. O pierwsze domy niema w prawdzie obawy, ale kupcy drugiego i trzeciego rzędu upaść mogą.

Z Londynu d. 16 Marca.

Arcy Xże Austryiacki Maxymilian poiechał d. 13 do Brighton, dla zabawienia dni kilka u Xcia Rejenta. Ostatni oczekiwany iest dziś w Londynie, i d. 25. b. m. nowy most na Southwar, który nosić będzie nazwisko Trafalgar, na przeiazdem swoim otworzyć dla publiczności. (Bitwa morska pod Trafalgar stoczona została d. 21 Październiika 1805)

Mowią, iż stosownie do umowy między naszem i Hiszpańskim Rządem uda się w krótce ajent Hiszpański na fregacie Angielskiey do Wera-Krux do Mexyku, dla przywiezienia ztamtąd znaczney summy gotowych pieniędzy. — Ajent Hiszpański miał także naiąć w Anglii 9 przewozowych statków, dla zawiezienia woysk do południowey Ameryki. — Listy z Gibraltaru donoszą, iż morowa choroba około Tangeru coraz daley się rozszerza, i że żaden okręt nie śmie się do brzegow Barbaryiskich zbliżyć.

Rozchodzi się pogłoska, że officerowie morscy, którzy mimo zakazu weszli

w służbę powstańcow południowey Ameryki, wymazanemi zostali z pocztu oficerow morskich.

Czynności parlamentowe są od nieiakiego czasu mało znaczące i wnioski prawie bez opozycyi przechodzą. Lord Cast'ereagh bywa iuż w niższey izbie, ale Kanclerz skarbowy zawsze ieszcze choruie.

W Hull uzbraiaią 65 okrętow na połow wielorobow.

W Liwerpoolu d. 13 b. m. trzy domy kupieckie przestały płacić iako to: Buchanan Smith i kompania, J. Hay i J. Aldersey.

Urzędy celne odebrały rozkaz wpuszczać do Anglii bez opłaty cła małe wzory i proby bawełnianych i iedwabnych towarow z stałego lądu, dla użytku fabrykantow.

Przy Chester zgorzał młyn, w ktorym spaliły się wielkie zapasy ięczmienia i pszenicy. Zdziałana przez to szkodę rachuią przeszło 40,000 fszt:

Podług doniesień z Peru, Vice-Krol tamteyszy zaczena wątpić o uratowaniu tey prowincyi, ponieważ obiecane posiłki z Hispanii nie nadeszły. Nie może nowego woyska wystawić i obawia się zagrożonego wtargnienia przez Jenerała powstańcow St. Martin. Wiele bogatych rodzin opuszczaią Lima i Peru udaiac się do północney Ameryki. Podług innych, lecz ieszcze niepewnych doniesień miał w Lima rokosz wybuchnąć.

Z Włoch d. 14 *Marca.*

Cesarz Austryiacki dla reumatyzmu przymuszony był w podroży swoiey do Florencyi zatrzymać się kilka dni w Rovigo. Monarcha ten przymuszony został przedsięwziąść surowe środki przeciw tak zwanym Carbonari (Węglarzom) ktorzy zagęścili się szczególniey w okolicach Rovigo, i których celem iest obalić dotychczasowy Rząd i porządek, i pod pozorem iedności, wolności i niepodległości zaprowadzić nielad, mord i rabunek. Sekta ta ktorey głownem siedliskiem iest Ankona, utrzymuie w wszystkich cześciach Włoch związki. Jeśli iey członki lękaią się bydź odkrytemi, tedy uciekaią za morze środziemne do Baszy Janiny lub Egipskiego. Łączy ich naystrasznieysza przysięga i składaią się z wszelkiego stanu i klass ludzi. W Rovigo należał do nich pierwszy urzędnik kraiowy.

Rząd Wenecki ogłosił nową ustawę względem rekrutowania z tym dodatkiem, iż prowincyie Weneckie w stosunku swey ludności z żadanych 6600 ludzi dostawić maią 3108 ludzi, i rekrutowanie ukończyć się powinno do 10 Kwietnia

W. Xże Rossyyski Michał przybył d. 4 b. m. do Neapolu. Król wysłał przeciw niemu aż do granicy Majora Micheroux.

Z Stambułu d. 1 *Marca.*

W. Sultan ograniczył pismem swoim Hattiszerif następstwo na hospodarow Wołoszczyzny i Multan na 4 rodziny Greckie, to iest Suzzo (z którey Xże Aleco obiął teraz rządy Wołoszczyzny) poboczną liniią Suzzo (teraźnieyszego tłumacza Porty,) Callimachi (teraźnieyszego Hospodara Multan,) i Morouchi. Dway inni pretendenci Argiropulo i Xże Handgerli zagodzonemi zostali dożywotniemi pensyiami; pierwszy 60,000, a drugi 40,000 piastrow.

Basza Bagdadski doniosł Porcie, iż odniosł świetne zwycięztwo nad Wehabi-

tami, którzy pokazali się znowu w iego baszowstwie. Dwa wory uszow poodrzynanych tym sektarzóm, dołączone są na dowod i iako trefea do tego doniesienia.

Kapidzi Baschi W. Sułtana powiozł d. 5 Lutego na okręcie woiennym do Egiptu futra i bogato osadzone puginały dla Wielkorządcy tamteyszego Mehmeda Ali i walecznego iego syna Jbrahima Baszy, wraz z własnoręcznym listem W. Sułtana, na dowod iego zadowólnienia za pokonanie Wehabitow.

Z Alexandryi d. 15 *Lutego.*

Jeden z kupcow tuteyszych odebrał od swoiego korrespondenta z Marssylii 250,000 fr. w gotowiznie na zakupienie towarow. Przy oświadczeniu ich na cle, musiał ie w kassie Baszy złożyć, który posłał mu zaraz proby towarow z zaleceniem, aby bez względu na ceny obrał, za całą tę kwotę iakie mu się podobaią. Tak tu iest prowadzony handel. — Wprowadzanie zagranicznego płótna iest tu zabronione, a w kraiu robione podlega stęplowi, od którego znaczna opłata. Ostrożność tak zaś iest daleko posunięta, iż odgrzebywuią umarłych, czyli nie są w niestęplowanem płótnie pochowanemi.

Z Minchen d. 18 *Marca.*

Na publicznem posiedzeniu izby Deputowanych d. 16 czyniło wielu członków wnioski, a między innemi Behr o publiczne sądzenie spraw cywilnych i kryminalnych, Häker o przepisanie powszechnego systematu edukacyi. Wszystkie te wnioski odesłane zostały do dotyczących się kommissyy. Podczas czytania ich wszedł Minister skarbowy do izby. Zdaiący sprawę w imieniu 3ciey Kommissyi, Deputowany Adolay, doniósł, iż do tey kommissyi odesłano 30 podań, z których 21 nie iest ieszcze roztrząśnionych, nad 2 naradza się izba, a względem 7 zdaie sprawę. Nakoniec wniósł o uchwałę, aby odłożyć na bok podania prywatne, a zatrudnić się rządowemi, ponieważ czas nie wystarcza do zgłębienia wszystkich. Oparł się temu P. Hornthal, dowodząc, iż potrzebną iest rzeczą, aby Rząd zawiadomiony był o życzeniach i potrzebach ludu i kiedy dzień nie wystarcza, trzeba użyć nocy do wyrobienia wszystkiego. Żądał, aby względem wniosku rapportuiącego przystopiono do dziennego porządku i wezwano kommissyie do przyspieszenia swych prac, co uchwalono.

Gazeta Bamberska prowadzi otwartą woynę z gazetą Seymową. Jedna drugiey czyni zarzuty; Bamberska (Merkury Frankoński) odpowiadaiąc na ostatni zarzut Seymowey, wyraża: Merkury nie potrzebuie się czołgać, ani poprawy przyrzekać; nie służy żadney partyi, ale dobrey sprawie całey oyczyzny, i śmieie się z napastowania służalców na swóy honor i polityczne bezpieczeństwo. Literaccy heloci i włóczęgi chcieliby wprawdzie złą swoią sprawę zrobić sprawą tronu i poczciwego ludu Bewarskiego; lecz to im się nie uda. Państwo światła wezmie górę, a ciemność poniżoną zostanie. (Wydawcą gazety Seymowey iest P. Aretin.)

Przyięcie budżetu i uchwalenie podatków na lat 6 zdaie się w izbie Deputowanych wielki znaydować opór. Dotąd żaden z proiektów rządowych nie iest ieszcze przyięty.

DODATEK
DO Nro 27.
GAZETY KRAKOWSKIEY

Z KRAKOWA DNIA 4 KWIETNIA 1819 ROKU W NIEDZIELĘ

Ze Lwowa d. 26 Marca.

Podczas uroczystego obchodzenia rocznicy urodzin Nayiaśnieyszego Cesarza Jegomości, naszego Pana naymiłościwszego, W. Franciszek Truskolawski, Dziedzic dóbr w Cyrkule Sanockim ofiarował darem dla całego stoiącego w Cyrkule tameczny m C. K. bataliionu piechoty Zacha, 2 beczek piwa, beczkę gorzałki, i dla każdego żołnierza żołd pięciodniowy. — Podobnież Dziedzic Dombrowski W. Tchornicki, ofiarował woysku 3 beczek piwa i wiadro gorzałki, a miasto Sanok kazało wydać każdemu żołnierzowi po 2 funty mięsa. — Za patryiotyczne te dary C. K. Rząd kraiowy oświadczył Dawcom swoie ukontentowanie.

W. Korytowski Dziedzic Tarnopola obowiązał się dawać na utrzymanie inwalida Prokopa Szoja co dzień po 7½ kr., dopoki tenże żyć będzie.

Od Brzegów Menu d. 20 Marca.

W. Królestwie Wirtemberskiem zaprowadzone zostanie od 1 Kwietnia nowe urządzenie sądownictwa.

Cesarz Rossyyski darował Kościołowi w Schönefeld pod Lipskiem 850 tal. Saskich, z których przeznaczył 500 na zakupienie wieżowego zegaru, a resztę na upięknienie Kościoła.

Prussy liczą teraz w wszystkich swoich kraiach 6 mill. 370,380 Protestantow, 4 mill. 23,513 Katolikow 15,333 Mainotow, 127,344 żydow, z pomiędzy których 150 w woysku służy.

Sławny wizerunkowy Malarz Angielski Lawrence iedzie teraz z Wiednia do Rzymu, dla odmalowania Oyca S. i Kardynała Consalvi. Lubiące kunszta publikum Wiedeńskie schodziło się kupami w ostatnich dniach iego wyiazdu do warsztatu iego w zamku Cesarskim, dla widzenia dzieł iego ręki. Pomiędzy wystawionemi tu obrazami znaydował się w całey naturalney wielkości wizerunek N. Cesarza Austryiackiego, Xcia Rejenta Angielskiego, Xcia Metternicha, Xcia Blüchera, Xcia Wellingtona, Hr. Capodistrias, Hr. Czerniszew, i. t. d. Dziwią w iego obrazach trafność i żywość pędzla, w czem przechodzi Gerarda i innych sławnych ostatnich czasów malarzów.

Spadnienie papierow Rządu Francuzkiego pociągnęło za sobą znaczne bankructwa, które naywięcey dotchnęły Szwaycaryią. Dom nawet Finkerlin i Schärer, który miano za naymaiętnieyszy, zobaczył się zmuszonym do wstrzymania wypłat. Przez te bankrutctwa traci iedno Szwaycarskie miasto całą zwróconą mu zaciągnioną przez Massenę pożycz ę.

Dot chczasowy P set Pru ki przy Seymie Niemieckim, Hr. Goltz, został na żądanie odwołany, a zastąpi go Naczelny Prezes Magdeburski P. Bulow.

Woysko Hanowerskie składa się dotąd z 30,000 ludzi rożney broni, które w stanie pokoiu kosztuie rocznie 4,550,000 talarow. Wydatek ten zastępowany iest z podatkow gruntowych i niestałych, do którego z dóbr narodowych dodawanych iest rocznie 250,000. tall.

Z Madrytu d. 2 Marca.

Król każe ostatniey swoiey Małżonce Izabelli Maryi Franciszcze Królewnie Portugalskiey stawiać wspaniały pomnik, który kosztować będzie 2 mill. realow (500,000 fr.)

Związek między Madrytem i Sewiliią przez Sierra Morena przywrocony teraz iest zupełnie, i iezdzić można bez zasłony woyskowey.

Jenerał Castanos, Wielkorządca Katalonii, odwłoczył pod rożnemi pozorami oddanie pod sąd uwięzionych w Barcelonie współwinowaicow spisku Jenerała Lascy; ale nakoniec nie mógł się dłużey oprzeć. Sąd skazał z nich 13 na śmierć; lecz rada Królewska nie zatwierdziła ieszcze tego wyroku, równie iak wyroku względem uwięzionych w Waladolidzie współwinowaycow Renovalesa.

Rząd zaczena zwracać uwagę na chowanie koni w Hiszpanii.

Z Sztokolmu d. 12 Marca.

Na mieysce zmarłego Gubernatora wyspy S. Bartłomieia w zachodnich Jndyiach mianowany iest były Konsul jeneralny w Algierze Norderling, kawaler gwiazdy północney i orderu Lwa Niderlandskiego, który uda się tam na wiosnę.

Wychodzące tu dwa dzieła z rycinami, których piękne wydanie i trafność każdemu kraiowi uczyniłyby zaszczyt, znayduią u nas znaczny pokup. Pierwsze iest Botanika Szwedzka przez Billberga, którey wyszło dotąd 90 Nrow zawieraiących 540 illuminowanych roślin; drugie Widoki Schoonen przez Thersnera w 5 Nrach zawieraiących 21 rycin, z textym Szwedzkim i Francuzkim. Spodziewać się należy, iż w czasie i innych prowincyy wyydą podobne opisy.

Mowią, iż Królewic Następca tronu ziedzie d. 12 Maia do Schoonen dla obięcia tam swoiego dowodztwa. Woyska ściągną tam d. 25 tegoż miesiąca i staną obozem; obroty ich zaczną się d. 3 Czerwca i trwać będą 3 tygodnie, na które Król ziedzie. Domyślaią się, iż po ukończonych obrotach woyskowych, obeyrży Król flotę w Karlskronie.

Dla kadetow Norwegskich celuiących pilnością wybity zostanie medal z napisem: "Karol, XIV. Jan, Król Oyciec i dobroczyńca", a na stronie odwrotney: "Za pilność i zdatność."

Z Frankfortu d. 20 Marca.

Na 9tym posiedzeniu Seymu Niemieckiego Posłowie Dworow Heskich złożyli swoie głosy względem podziału 8 i 9 korpusu woyska związku Niemieckiego. Gdy

przez złożenie tych głosow uzupełniony został protokół, którego otwarcie warowali sobie powyżsi posłowie, uchwalił zatem Seym plan Posła Króla Saskiego za przyięty.

Do Darmstadtu przybyły powtornie w przeszłym tygodniu Deputacye od gmin Xięstwa wyższey Hessyi i Starckenberg, dla proszenia W. Xcia o przyspieszenie zaprowadzenia konstytucyi.

DONIESIENIA

Uwiadomienie. O przedarzy Dóbr skarbowych i funduszowych w Galicyi, w biegu roku 1819go nastąpić maiącey, ogłasza się, co następuie:

W przeciągu tego roku następuiące Dobra będą przez publiczną Licytacyą sprzedawane.

W Cyrkule Zolkiewskim. Państwo Kameralne Mosty, tudzież Bełzkie Realnośći funduszowe z wsiami Gurą i Kuliczkowem.

W Cyrkule Samborskim. Błażowskie Realności.

W Cyrkule Rzeszowskim. Jedna Sekcyia Bratkowic, iako to: Budy, Zabayka Widełka, Kupno, Poremby, we dwóch oddziałach. Państwo Kameralne Lezaysk w tymże Cyrkule położone, w 4ch Sekcyiach.

W Cyrkule Myślenickim. Dobra funduszu religiynego Broszkowice i Budy pod Oświęcimem. Państwo Kameralne Lipnik pod Białą.

W Cyrkule Stanisławowskim. Do byłego Starostwa Halickiego należące wsie Bryn i Maydan.

W Cyrkule Sandeckim. Starostwo Czorsztyńskie w 4ch Sekcyiach. Dobra Ludzimirz. Państwo Kameralne Nowytarg. Państwo funduszowe Stary Sandec. Państwo Nowy Sandec.

W Cyrkule Tarnowskim. Część funduszu relligii — Zagodniki z przyległościami.

W Cyrkule Lwowskim. Realności funduszowe i kameralne, iako to: grunta, młyny, etc.

W Cyrkule Bochnieńskim. Starostwo Lipnica murowana. Państwo funduszu religii Radłów.

W Cyrkule Sanockim. Kilka części Państwa Mrzygłodu. Dobra Ustrzyki z Wołosiatem.

W Cyrkule Tarnopolskim. Dobra Warwarzyńce.

Licytacyia tych Dóbr przedsięwzięta będzie częścią w miesiącach Maiu i Czerwcu, a częścią w miesiącach Wrześniu i Październiku, dzień zaś przedaży tych Dóbr poiedyńczo, z wyrachowaniem ceny szacunkowey, i rubryk dochodu, ogłoszony będzie osobnem drukowanem obwieszczeniem.

Główne warunki są:

1) Ze te Dobra iedynie za monetę kruszcową sprzedawane będą.

2) Ze każdy chęć kupienia maiący podczas licytacyi 10tą część ceny fiskalney iako vadium albo w gotowiźnie w monecie konwencyyney złożyć, albo też hypoteką, przez C. K. Kamery Prokuraturę rozpoznaną, i za dostateczną uznaną, a ilości vadium wyrównywaiącą, zabezpieczyć ma.

3) Jeżeli Summa kupna za sprzedane Dobra summy pięćdziesiątu Tysięcy ZR. niewyniesie, wtedy zapłaci kupiec iedne połowę summy kupna, zaraz po nastąpionem potwierdzeniu przedaży, a to przed oddaniem mu Dóbr, a drugą połowę uiści w pięciu letnich równych ratach; przy tych zaś Dobrach, gdzie Summa kupna więcey iak pięćdziesiąt tysięcy ZR. wynosić będzie, zapłaci tylko trzecią część natychmiast, a resztę dwie trzecie części w pięcioletnich równych ratach, w monecie konwencyyney, i resztuiącą Summę kupna na kupionych Dobrach w naywyższem pierwszeństwie za

bezpieczy. Złożone w gotowiznie vadium, porachowanem będzie do pierwszey zapłacić się maiącey raty.

4) Każdy, kto iedne z tych Dóbr przez licytacyą bezpośrednie kupi, otrzyma oraz z swoiemi potomkami w linii zstępney, wraz z kupionemi Dobrami zdolność tabularną na posiadanie tychże Dóbr.

W reszcie wolno każdemu chęć kupowania maiącemu wyrachowanie ceny szacunkowey przeyrzeć, i sameż Dobra na przedaż przeznaczone, co do ich stanu i rubryk przychodowych oglądać.

Od C. K. Galicyyskiey do sprzedaży Dóbr skarbowych ustanowioney Kommissyi. We Lwowie dnia 4 Marca 1819.

Antoni Bielawski, Kommissarz cyrkułowy.

Pisarz Trybunału Pierwszey Instancyi Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa, i iego Okręgu, podaie do wiadomości publiczney, iż dom drewniany w Czyżynach Gminie Mogilskiey Okręgu W. M. Krakowa położony Stanisława Makuły Włościanina własny sprzedanem będzie przez licytacyą publiczną, a to na satysfakcyą kwoty 162 złp. z prowizyą po 5 od 100 od d. 29 Września 1818 r. Urodzonemu Anastazemu Peszkaremu Kupcowi Obywatelowi Krakowskiemu z mocy Ugody Sądu Pokoiu od d. 12 Września 1811 r. należącey się tudzież Protokół zaięcia tego domu przez Ur. Karola Gryzińskiego Komornika d. 26 Lutego 1819 r. uskuteczniony Ur. Karolowi Zychoniowi Wóytowi Gminy tudzież W. Floryanowi Kossiewiczowi Pisarzowi Sądu Pokoiu w Mogile Okręgu III. W. M. Krakowa prawnie doręczony Vol. I Xięgi Zaięcia Aktów hypoteki W. M. Krakowa na Kar. 151 N. 53 d. 6 Marca 1819 r. a w Xiędze I. zaięciów nieruchomości d. 10 Marca 1819. r. L. 31 Kar. 245, w kancellaryi Trybunału wpisanym został. —— Sprzedarz tey nieruchomości popierać będzie W. Felix Słotwiński Patron w Krakowie przy Ulicy Szerokiey pod L. 78 zamieszkały — Do pierwszey publikacyi w runków Licytacyi oznacza się termin na d. 3 Maia 1819 r. następne zaś termina na Audyencyi publiczney przez Trybunał I. Instan: oznaczonemi będą.

W Krakowie dnia 24 Marca 1819 r.

Kulczkowski, *Pisarz*

Trybunał Cywilny Pierwszey Instancyi Woiewództwa Sandomierskiego. Z powodu, iż debenci Summy tak z Depozytu tuteyszego, iak równie za Rządu Austryackiego z Depozytu Sądu Szlacheckiego Krakowskiego, tytułem pożyczki wydane sobie maiący, które Trybunałowi swemu odstąpionemi zostały, prowizyy od takowych Summ pomimo zaciągnionego przez siebie w tey mierze z obowiązania, nieopłacaią, znayduie się w potrzebie wezwać ich, ażeby nie tylko prowizye od siebie przynależne, ale nadto i prowizye od prowizyy, tem pewniey do dnia 1 Maja roku bieżącego do Kassy Trybunału tuteyszego wnieśli, ile że po upłynionym takowym terminie, nie tylko o prowizye, i od prowizyy przypadaiące procenta, ale nadto o Summy Kapitalnie exekwowanemi będą.

(podpisano) *Lubieniecki* Sędzia Prezyduiący.

Antoni Kraszkowski Sekretarz.

Na Kazimierzu w Zydowskim Mieście w Domu N. 204 dnia 4 Kwietnia r. b. o godzinie 10 ranney odbędzie się publiczna Licytacya dwóch Izb pod wyrażanym dopiero numerem znayduiących się wroczną dzierżawę. Zyczących sobie Zadzierżawienia na oznaczone mieysce i dzień zaprasza zaopatrzonym Vadium złp. 30. — Kraków dnia 29 Marca 1819 r.

Skorczyński, *Kom. Sąd.*